

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 8 kor. — egész évre 12 kor.
Külföldön: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— november 17.

(Találós kérdés) Mi ez: megfőzik, leteszik, felveszik megfőzik, leteszik?
Debreceni aszfalt.

*

(Fejérvári bajsa) A tábornagy miniszterelnök sétál az utcán.

— Hogy vagy kegyelmes uram? kérdi tőle Papp Géza.

— Nő a bajszom! felel a generális.

— Hogy értem ezt? A bajszod? Hisz az elég nagy!

— Nem is a bajszomról van szó, felel Fejérvári báró, hanem arról, hogy nő a bajszom!

Nem változtat a dolgon, hogy ezt a szójátékot Széll Kálmánról is elmondták, hiszen Fejérvárynak hosszabb a bajszja, mint Széllé!

*

(A fény árnya.) Mikor az ifjú spanyol király bevonult Bécsbe, a gyönyörű díszkapunért a százados hóburgba. Fáradtan talán, de mégis érdeklődő kíváncsisággal, mert már a délutáni órákban osztrák tábornoki egyenruhába öltözve, végigkocsizott egy szerű udvari fogatán a város legszebb utcáin. Mikor a királyfogadtatás epizódjain elmélkedem — írja egy bécsi ösmerősünk — önkéntelenül ráesik tekintetem egy röpiratra, egy felhívásra, mely asztalomon hever. —

Nemes emberbarátok az emberiség józivűségére appellálnak, huszonkétezer éhező, ártatlan gyermek számára alamizsnát könyörögnek. 22 ezer éhező, fázó gyermek van a fényes Bécs városában s kitudja, mennyi pusztul el ebből, jut-e mindegyiknek a várható alamizsnából? Minő rossz is az, ha nem koronás bölcsebben születünk! Egy szegény, sötét, nyirkos utca szögletén, az éhségtől sápadt arcú, lerongyolt ruhájú tömeg állott. Munkanélküli, beteg, iszákos férfiak, vadarcú nők, siró gyermekek. Egymást izgatják s lopva néztek át a rendőrré, a ki figyelemmel kísérte e páriák viselkedését. A fény mellett árnyék, a nagyhatalom mellett tehetetlenség, a gazdagság pompája mellett, a szegénység, a szenvedés könyve, sóhaja. Ilyen sötét, szomorú utcákon kellene végigkocsiznia egy modern uralkodónak, nem ott, ahol zászlódísz, virágpompa, és üdvözlő nép tolong, hogy közelebb jusson a „néphez”, hogy léssa a nyomort, hogy hatalmát a legnemesebb módon érvényesítse. A spanyol király még félig gyermek, egy hosszú élet, szép jövő vár rá, Istenem, de sok jót tehet még!

A torna.

— nov. 17.

Az ember nélküle el nem képzelhető. A természetben szerves test nincs, mely annak jogát és hatását tetteiben nem érezné; mert hisz ez urálja: lelkivilágunkat ép úgy, mint a

testi munka elvégzésére rendelt tagjaink bármelyikét. Athatja az cselekedetünk mindegyikét, hogy bennünk a kellemest, a kellemetlennel felváltva éreztessék és jelenléte által reánk részben főleg, részben pedig lesújtólag hasson. Méreg az, melyből az atomgyógyító irként hat a beteg szervezetre, míg ha élvezetében határt nem ismer: megtámadja egész lényedet, megsemmisít, megöl.

Hatásában olyan az reánk, miként a jó levegő, mely üdit, növel és szintkölsönöz, míg ha féktelenkedik: rombol, pusztít, letarol, munkájában gátat nem ismer, s utját a hervadás és enyészetről mindenütt felismerheted. Ha hivatásodnak élsz, nemesít; ha szórakozásul használod, feifrisít, megédesz; mint játék, mulattatásul szolgál neked; ha mint harcot üzöd, vele ellenségedet vered s hazádat védelmezted. Az élet minden mozzanatában nyilvánul; keresnünk nem kell azt, feltalálhatjuk mindenütt, mert a munka maga — az a torna; életünk sója és fentartója. Szerepe fontos és nélkülözhetlen, a szellem munkájában épp úgy, mint a testi teendőkből. Mivel pedig az életben a lélek kiképzésének ép oly fokot kell lenni, mint a testi erők művelésének, önként értetődik tehát, hogy mindkettőnek fejlesztésére egyforma gondot kell fordítanunk.

Dalok.

I.

Egy száraz virághoz.

Száraz virág, hervadt virág,
Alig merek nézni rád.
A fájdalom tépdés össze,
Kicsordul a szemem könnye.

Kedvesemnek te voltál a
Menyasszonyi bokrétyja;
Száraz levél, hervadt levél...
Üdvösségem, hová levél?

II.

Bucsu.

Bucsuztam a Kárpátok bére életől,
Széled lelkével lelkem megfogá:
„Ne menj el ob még, vagy siess hát vissza!”
„Maradj, maradj!” a fenyves suttagá.

Nem hallgathattam marasztó szavukra,
Mentem, bár érzém: szívem elborul;
De nem hagyhattam őket el örökre,
Hisz — téged adtak nekem zálogul.

Taksonyi József.

Az őszi napnak . . .

Az őszi napnak bonus alkonyán,
Álmokban uszó bűvös éjjelen
Szólatatád meg lelkem harangját,
Édes képed előttem megjelen.

Csak álmomban mondhatlak enyémnek,
Nekem veled csak álmodni szabad.
Az én szerelmem egy hulló virág
A melynek nyilni sohasem szabad.

Svarcz Jenő.

Naplójegyzetek.

— Mikor én turista voltam. —

Hát csak olyan szegény diák voltam akkor is, mint most vagyok, mikor a VI. gimnáziumi osztály elvégzése után két csatlátszettel elindultam a Balaton körül utazására.

Pénzünk kevés volt, tapasztalatunk még kevesebb; pedig pénz nélkül utazni bajos, ész nélkül bajosabb, mikor meg mindakettő hiányzik: lehetetlen. És mi mégis így utaztunk.

Utrakelésünk előtt képzeletünkben lefestettük azon szíves fogadtatásokat, melyben a nagytiszteletű uraimék fognak bennünket részesíteni. Csalódtunk. A kálvinista papok szép szavak mellett utasítottak ki, a pápisták meg egyszerűen kidobták. Az eredmény reánk nézve egy volt: koplalás.

Tapasztalataink elkeserítettek, kezdetben táplált szép reményeink az országot porában heverték, mikor utazásunk tizenhetedik napjának hajnalán éhesen elindultunk éjjeli szállásunról, egy elhagyott halász kunyhóból.

Dél felé egy kis falucska tünt fel előttünk, úgy hívják: Rendek. Bár a papok mindennap elkergettek beznünket, mégis a templomot kerestük már messziről szemünkkel, azon is a csillagot vagy keresztet. Templom nem volt, így hát pap sem.

Triumviratusunk megállott a falu végén tanácskozásra. Elhatároztuk, hogy megkeressük a kocsmát. Találkoztunk egy emberrel. „Bátyám uram, — kérde egyik pesti collegám — hol van a vendéglő?”

„Hm vendéglő . . . osztég mia?”

„Hát kocsmá!”

„A’ mán más, hát Rőndökön nincsen kocsmá.”

„De bolt csak van?”

„Badacsony Tomáson van, de itt nincs.”

Gőzmosóda

Debrecen, Széchenyi-utca 42.

Telefon 323.

Gyűjtő-kocsi.

Sajnos, hogy napjainkban az élet-pályák legtöbbször oly nagy képzettséget kívánnak, hogy az ifjuság idejének nagyjából, életének tavaszát, testi erejének fejlődését kénytelen a lélek kiművelésének áldozni és annak szolgálatára rendelni. Megrakják az aranyifjúságot tanulni valóval úgy, hogy amily ambíciót érzett magában munkája kezdetén, kétszeres undort érez annak végén. A tanulás is csak úgy izlik, ha azt egy kis testedező munka, játék fűszerezi. Ha az üdülésre szánt időnk alatt odahagyhatjuk munkatertünket, az iskolát, annak falait, romlott levegőjét, az utcákat és a várost és kimehetünk a városba, hol — lerázva az iskola porát, saját tetszésünk szerint mozoghatunk; hol magunkénak vallhatjuk önmagunk, hol nem mások kénye szerinti parancsot teljesítünk, hanem vágyainkat a szabad természetnek megfelelőleg szabadon teljesíthetjük. A torna itt egyaránt hat jótékonyan a test és lélekre. Ha aztán a szűk mederből kicsapott gyermeki féktelenség, miként a termékeny iszapot hátrahagyó vizár, önmagát megtermékenyítve, a korlátok közé visszatér, a végzett szabadorna után, a lelki munkában bő jutalmat szerzend.

Ne fosszuk meg az ifjúságot a játéktól, mert az által saját énjétől fosztjuk meg őt. Ne terheljük meg a gyermeket annyi teendővel, hogy ő a mozgást csak a játékokból ismerje, hanem, hogy a saját szabta időben is játszassék kedvére, mert csak az ily torna válik igazán hasznára, testnek, léleknek egyaránt.

A lélekképzés mellett ne feledkezünk meg a testről sem, mert az ezáltal elsatnyul, eltörlődik, sokszor — beteg lesz; már pedig, ha a lakás egészségtelen, kicsiny, alacsony, a lélek magasra tör, magának utat kér s lerázza hitvány porhüvelyét. A sok lelkimunkát megbíró test pedig, az iskolák után,

Köszöntük a felvilágosítást, s meentünk tovább azon reményben, hogy kenyeret és tejet kapunk valahol. Legtöbb helyen üres volt a hajlék, mert lakói a mezőn dolgoztak. Végre egy háznál találtunk egy öreg nénikét. Pényéért kértünk tőle ennivalót. Gyanakodó szemekkel néz ránk, majd elmosolyodik:

„De hát ugy-e nem garabonciás dejakok keedek?”

„Nem azok vagyunk édes nénikém, diésértessék az ur Jézus Krisztus!”

Kaptunk aludtjelet, kenyeret. Miután jó étvágygyal elfogyasztottuk s kérdeztük, hogy mit fizetünk, az asszony titkolózó arccal így szólt:

„Ne fizessenek semmit, hanem — ha nem garabonciás dejakok is keedek — azért hát egy kis jégesőt vigyenek keedek a zánkaik határába, mert a legény fiamat a szentgyörgynapi bucsukor agyonütötték.

Mi megígértük, hogy elveretjük a zánkaik határát jéggel, sőt a jég közé még istennyilát is keverünk.

Utunkat boldogan folytattuk tovább, látva, hogy még vannak korlátoltabb emberek is, mint mi, akik pénz nélkül idültünk utazásra.

Baranyi Emil.

magát tovább ritkán képezi, szellemi kincseket ritkán gyűjt, hanem azt mélegetve, minden idejét a szórakozásnak, az élvezeteknek fogja szentelni, mely életmód által ömaga ellen hadat izen s a lélekműveléstől tönkrement fiatal ember, az őt alkotó két részt, nem külön-külön fogja megsemmisíteni, hanem a gyeuge test, a benne lakozó lélekkel egyaránt fog sietni a vég felé. Így rövidíti meg az ember életét a tanrendszer, így utáltatja meg vele nemcsak a tanulást, hanem az egyéb földi örömeit is, melyeknek mohó élvezése, idő előtt életuntá teszi őt.

S miként a gyorsan haladó szekér, hamar céljához ér, a gyorsleltű ember is, hamar sirjához ér. A torna tehát, ha az egyoldalú s nem hat edzőleg az egész szervezetre egy időben, úgy reánk káros hatással van s a fegyver, melyet a nemes cél elérésére kezünkbe ad, nem ritkán életet olt ki az, mi különben életet ad. Ne szabjunk még a mozgásnak is határt, ily módon ne kössük meg a mozogni szerető tagokat, hanem használjunk fel minden időt arra, hogy azok a végzett természetes és természetbeni torna által képessé legyenek az élet terheinek sokszor nagyon is nagy súlyát elviselni s annak megezámlálhatatlan bajával szembe szállni. **K. F.**

Politikai hírek.

— **Pótvalasztás a vizivárosban.** A központi választmány ma Halmos János polgármester vezetése alatt ülést tartott, melyen Dr. Csap József tanácsjegyző ismertette a tegnapi lefolyt II. és III. kerületi országgy. képviselőválasztások eredményét. A választmány elhatározta, hogy a II. kerületben a két legtöbb szavazatot nyert Dr. Németh Imre függetlenségi és Lukács György miniszter, kormánypárti jelöltek között a pótvalasztás december 7. csütörtökre tűzött ki. A választás ugyanazon választási helyen, ugyanazon hivatalos személyek bejöttével, két szavazatszedő küldöttség előtt fog lefolyni.

— **A zentai választás.** A Zentai képviselőválasztás teljes rendben folyt le. Délig tízes turnusokban ötszáz választó szavazott, ebből 250 szavazott Lovászyra, és 250 Ellingerre esett. A választás délután befejeződött. Lovászy Andor függetlenségi jelöltet 805 szavazattal 578 ellenében képviselővé választották.

— **A titeli mandátum.** Musicky nemzetiségi és Jovanovics függetlenségi képviselőjelöltek között tegnap volt a választás. A választás reggel 8 órakor kezdődött és teljes rendben folyt le. Délig öt község szavazott le. Ebből Musickyra 246, Jovanovicsra 42 szavazatot esett. A választás késő este ért véget. Musicky nemzetiségi jelöltet 649 szóval 168 ellenében megválasztották.

— **A széki mandátum.** A kir. kuria első választási tanácsa ma negyedik napja folytatta a Révai Mór széki mandátuma ellen beadott petíció tárgyalását. Válsai Bertalan elnöklése mellett. Ádám András előadó folytatta az ellenkérvény ismertetését. Ennek során a kihallgatott tanúk vallomásából kiderült, hogy a Szemere-párt a jelöltjének programbeszède napján 50 vödör pálinkát osztott ki. Beigazolódott, hogy Szemereék 40.000 forintot ígértek a választók részére, s bizalmi férfiak útján egyenkint

próbálták megvesztegetni a választókat. — Bebizonyult továbbá, hogy Farkas János dr. aki történetesen a kérvényezőkhöz meghatalmazottja, megbizta Walter Ignác korcsmárost, hogy adjon a választóknak italt, amennyit csak kérnek, a számlákat majd ő kiegyenlíti. Ezzel a bizonyítási anyag ismertetése kimerült. Még a kérvényezőkhöz meghatalmazottja és Hotter Aladár választásvédő kérték pótlólag néhány vallomás és irat felolvasását, majd a petícionálók megbizottja kérte a vizsgálat kiegészítését, mire a perbeszèdekre került a sor. A tárgyalást holnap folytatják.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, nov. 17.

A fővárosi választások immáron — legalább egyelőre — befejeződván, megint nagy csendesség van a politikában. — Hallatezik ugyan innen-onnan némi hír, de valami fontosabb ténykedésről, amely a válság megoldására irányulna, — nem számolhat be a krónika. A disszidensek és új disszidensek várható és kilátásba helyezett egyesülése foglalkoztatja most leginkább a politikai köröket.

Arra nézve, hogy ez az esetleges egyesülés szabna-e új irányt a válság megoldására irányuló törekvéseknek, megoszlok a vélemények. A kormány — legalább ténykedéseiből az a következtetés vonható le — erősen el van tökéltve arra, hogy terveit megvalósítsa. Viszont a koalíció hadsorai tömöttek és megbonthatatlanok.

A válságra vonatkozó tudósításunk egyébként a következő:

(A kormány céljai.)

Félhivatalosan megerősítik, hogy a kormány most már kötött marsrutával halad a maga útján. Célja — ugylátszik, az, hogy véget vessen a mostani bizonytalan állapotnak, s lehetővé tegye az országban a rendes kormányzást. A félhivatalos különösen azt emeli ki, hogy a kormány igen nagy súlyt fektet arra, hogy a vármegyék ellenállását valamiképen ellensúlyozza. A közigazgatásban már annyira elfajultak az állapotok, hogy ezt a kormány — így mondja a félhivatalos, — nem igen hajlandó tovább tűrni.

(A koalíció sem pihen.)

A koalíció mindezekkel szemben napról-napra erősebben szervezi a nemzeti ellenállást, melytől azt reméli, hogy általa megdőln a kormány.

(O- és új-disszidensek.)

A politikai események között rendkívül érdekes a disszidensek és új disszidensek akciója. Itt meg kell jegyezni, hogy nem a két párt fuziójáról van szó, hanem új pártalakulásról. Ennek pedig főalapelve lenne egyelőre az, hogy a közjogi kérdéseket el kell tolni a homlokteréből és csak a válság megoldására kell törekedni.

(Alkotmány-párt.)

Az új pártnak — mint említettük — alkotmánypárt lesz a neve. — Az alakulás lényegében már el van határozva, a formáit holnap intézik el. Mint értesülünk, az új disszidensek szombaton délelőtt értekez-

Vaskályhák,

tűzhelyek, kályha ellenzők, nickel kályhatálcák, extra finom főzőedények, revolverek és töltények, és az összes vasáru cikkek, legjobb minőségben a legolcsóbban kaphatók: **Nánási Lajos** Debrecen, a megyeházzal szemben.

vaskereskedésében.

letet tartanak és ezt követni fogja este az ó
disszidensek és új disszidensek közös érte-
kezlete.

(Az újpart és a szabadelvűek.)

Ennek az új pártalakulásnak egyik rej-
tett célja volna rávenni a szabadelvűpartot
is a csatlakozásra. De a Lloyd klubból nem
mutatkozik hajlandóság arra, hogy egy uton
haladjanak a koalícióval.

(A vezérlőbizottság.)

Hire jár, hogy a disszidensek akciójá-
nak befejezése után a vezérlőbizottság ülést
tart, amelyen a változott pártpolitikai keretek
folytán szükségessé válható intézkedéseket
vitatják meg.

(Az önkéntesen befizetett adók.)

A legutóbbi minisztertanácson azzal is
foglalkoztak, hogy mitévők legyenek az ön-
kéntesen befizetett adókkal, amelyeket a
vármegyék nem akarnak beszedni.

Erre vonatkozólag elhatározták, hogy
nem csupán az ellentálló tisztviselőket füg-
gesztik fel, hanem az önkéntesen befizetett
adókat is elveszi az állam — ha kell, erő-
szakkal.

Már a módokat is megállapították,
ahogyan a befizetett adókat a vármegyétől
el fogják venni.

(Abaujtonavármegye ellenálása.)

Tegnap délelőtt 8 órára volt egybehi-
va Pongrácz Ferenc főispán által eskütelével
előlából Abaujtonavármegye rendkívüli köz-
gyűlése. Reggel 6 órakor 140 csendőr jelent
meg Barry vezetése alatt a vármegyházánál,
a hol a vezető százados a törvény ne-
vében felhívta a vármegye kapusát, hogy a
zárva talált kaput nyissa ki. Miután ez meg-
történt, a csendőrök a vármegye udvarában
foglaltak helyet. Barry csendőrszázados a
közgyűlési terem előtt álló két fegyveres haj-
dút is felszólította, hogy nyissák fel a köz-
gyűlési terem ajtaját. Ezek azonban kijelen-
tették, hogy míg egyrészt kulcs sincs náluk,
másrészt parancsuk van arra, hogy az ajtót
ne nyissák ki. A csendőrszázados 15 pernyi
időt engedett arra, hogy jelentsék az alis-
pánnak, hogy nyitassa ki az ajtókat. Mi-
után az alispán a felhívásnak nem engedett,
a csendőrszázados egy puskaműves őrmes-
terrel kinyitatta a főispáni hivatalt, a főis-
páni titkári hivatalt, a közgyűlési termet, a
kaszatot, egyszóval mindazokat a termeket,
amelyek le voltak pecsételve. Egy negyed
8 órakor jött le az alispán, ki magához hi-
vatta a századost és tiltakozott a vármegye
független autonómiájának ilyen megsér-
tése ellen és a csendőröket távozásra szólí-
totta fel. Ezek azonban felsőbb parancsra
hivatkozva, nem távoztak. Háromnegyed 9
óráig várta a közönség Pongrácz Ferenc gróf
főispán megjelenését, a ki azonban nem je-
lent meg, mivel a közgyűlést a nagy terro-
rizmus miatt, a melyet az ellenzék kitejtett,
nem tarthatták meg, mert nem jelent meg
egy tag sem. Ezután vagy 30—40 ember a
Schalkházba vonult és ott tüntetett a főis-
pán ellen, de csakhamar kiszorították őket
onnan.

Délelőtt 10 órakor Abaujtonavármegye
tisztviselői a főjegyző hivatalos helyiségében
értekezletet tartottak a felett, hogy Schmidt
főszolgabíró meg akart jelenni a Pongrácz
Ferenc által összehívott közgyűlésen és ott
segédkezni akart. Erre vonatkozólag a kö-
vetkező határozatot hozták: Abaujtonamegye
alulírott tisztviselői, a törvényhatósági bi-

zottság és a tisztikar közvetlenül meghall-
gatott tagjainak határozott nyilatkozatából
meggyőződést szerezvén, hogy a tisztikar kebe-
lésben szolgáló Schmidt Dezső főszolgabíró
a gróf Pongrácz Ferenc kinevezett főispán
által a mai nap délelőtt 8 órára beiktatás
végett egybehívott közgyűlésen való megjelenést s a közreműködést eltiltó törvényható-
sági bizottsági határozattal dacolva, a köz-
gyűlésen nemcsak megjelenni, de a beikta-
tásnál segédkezet nyújtani is kész volt, sőt
a közgyűlésen való részvételre a törvényha-
tósági bizottsági tagokat rábírti igyekezett,
enneffogva a tisztikar Schmidt Dezső főszol-
gabírót ezen hazafiatlan és a közérzetet
méltán felháborító cselekedete miatt kebelé-
ből kiveszi és vele minden társadalmi érint-
kezést megszakít. Ennek a jegyzőkönyvnek
közöttétételét határozata el és ezt jelen nem
lévő tisztársaival is közli.

Rakovszky a vármegye alispánja és több
vármegyei tisztviselő később újból lepe-
cséltette a termeket és két hajdút állí-
tott ör gyanánt.

(Az osztrák képviselőházat egybehívták.)

Nem érdekteien s a magyar politikai
helyzetre lényeges hatással is lehet az a
körülmény, hogy az osztrák képviselőházat e
hé 28-ára egybehívták. Az egybehívásról
szóló kéziratot a bécsi hivatalos lap mai
száma hozza s ekként szól:

Indítatva érzem magam arra, hogy az
osztrák képviselőházat nov. 28-ára egybe-
hívjam. Ferencz József s. k. Gautsch s. k.

(A póttartalékosokat behívták)

A hivatalos lap mai száma közli a
király rendeletét, amelylyel az 1903.
1904. évfolyamu magyarországi pót-
tartalékosok tényleges szolgálatra
való behívását megparancsolja. A ki-
rály rendelete azt is tartalmazza, hogy
az 1905. január elsejével tartalékba
áthelyezendő legénység további tén-
yleges szolgálatban tartassék. Ezzel
a harmadévüket kiszolgált kato-
nák fel lesznek mentve a szolgál-
lat alól. A lovasságnál, ahol póttarta-
lék nincsen, azzal pótolják a harmad-
évesek szabadságolásával beálló hiányt,
hogy olyan gyalogos, tényleges szol-
gálatbeli legénységet helyeznek át a
lovassághoz, akik egy évet már ki-
szolgáltak s így általános katonai
kiképzésben már népesültek. A pót-
tartalékosoknak december 27-én
kell jelentkezniök a legközelebbi
katonai parancsnokságnál.

(A belügyminiszter Kassa törvényhatóságához.)

Tegnap délután távirati rendelet
érkezett a belügyminisztertől gróf
Pongrácz főispánhoz, amelyben a bel-
ügyminiszter megsemmisítette a novem-
ber tizenharmadiki közgyűlés felfüg-
gesztése alatt hozott ama határozatot,
amelylyel Münszter polgármestert fel-
függesztették és helyettes polgármes-
ternek Dr. Maléter Istvánt megválasz-
tották. Ezen megsemmisítés követke-
ztében dr. Maléter még a délután folya-
mán átadta hivatalát Münszternek. Kas-
sán a kedélyek erősen fel vannak
izgatva. Türelmetlenül várják a további
fejleményeket.

NAPI HIREK.

A szegény gyermekek.

— nov. 17.

Szinte hihetetlen, hogy ebben az oly
gazdagnak kikürtölt városban Debrecenben
annyi a szegény gyermek, kik fáznak ott-
hon a fűtetlen lakásban s dideregnek az
utcán a hidegben, mert nincs sem jótáplálé-
kuk sem meleg ruhájok.

Nem ártana a rendőrségnek néha bebe-
tekinteni némely külsori házba, hol az em-
berek tulzsufoltan laknak, három család is
egy kis szobában, a gyermekek a földön
hálnak s harapni való alig van valami.

Sok helyen a gazda a korcsmába viszi
keresetét s félig elkábultan vetődik éjjelkor
haza s támolyog be a fojtó párával telt szo-
bába; ilyenkor neki megy a feleségének,
szidalmazza, a gyerekeket veri s éktelen
handabandát rögtönöz.

Ugyan mit lehetne egy ilyen családtól
várni s jogosan kérjük, mi lesz ezekből a
gyermekekből?

A gyermekek soha egy jó szót nem
hallanak, csak szitkozódást, éktelen szava-
kat, melyek itt elő nem sorolhatók.

A bánásmód meg épen olyan, hogy
csoda, ha a legtöbb gyermek meg nem szö-
kik hazulról, inkább elmennek rikkancsnak
s készek egész nap az utcákat végig ordi-
tozni azért a pár krajejáért, melyet vélet-
lenül néha megszerezhetnek.

Bizony gyötrelmes, szomorú élete van
ma sok szegény gyermeknek, eltekintve,
hogy szülei velök semmit sem törődnek s
olybá veszik őket, mintha nem is volnának
gyermekek. De az a szomorú jövő, mely az
ilyen gyermekekre vár, szomorubb, mint
minden más földi szenvedés, mert az ilyen
gyermek már egész kis korában megromlott
kedéllyel és szívvel bír. Ha hazulról elszök-
nek, mennek csavarogni, kóborolni, lopnak,
csalnak, hazudoznak, cigarettáznak és pi-
páznak, mindenféle dologra vállalkoznak:
szóval az ilyen gyermekek mindenre kap-
hatók s mindenre felajánlják szolgálataikat.

Nálunk a kenyéripiac, a városháza, a posta,
a vasuti állomás környéke tanyája az effajta
kóborló gyermek seregnek, most úgy látszik,
hogy meghúzódnak ott a hol lehet, de jól
tudják, hogy nekik nincs irgalom és kegye-
lem a földön, az ő életüket nyomja a sze-
génység átka.

A szegénység az emberben bűnös ér-
zelmeket fakaszt s csábít minden rosszra,
bűnre s a legaljasabb tettekre.

Ezt már látjuk a szegény gyermeknél
is, hányan kerülnek közülök fogházba, in-
kább elkövetnek valami csíny, csak hogy
ide bejuthassanak, itt legalább kapnak ru-
hát, kosztot s hozzá még jó meleg szo-
bát is.

Mert a hideg nem valami kellemetes
mulatság, éhen szomjan reszketni a hideg-
től s rongyos vékony ruhában.

A nagy urak persze nem értik, mi az
a szegénység, mi az, mikor az ember két-
ségbeesik a szegénység nyomasztó gondjától
s a jövőtől, mely semmi reménnyel nem ke-
csegtet.

Ti gazdag nagy urak, nem adakozná-
tok a szegény gyermekek javára? Közeledik
a tél, a hideg, a kétségbeesés, legyetek ir-
galmasok velök szemben.

Napról-napra.

— november 17.

Főispán lesz Végh Gyula?

Elvállik.

Nem kell tudni ott sokat,

Bevállik!

Legalább a rendőrségtől

Mevállik!

Csokonai emlékezete.

— nov. 17.

(Ünnepi felolvasó ülés.)

Minden esztendőben irodalmi ünnepe Debrecennek Csokonai születésének évfordulója. A Csokonai-kör, a mely hivatva van a Csokonai-kultuszt állandóan ébren tartani, fejleszteni és irodalomtörténeti vonatkozású értekezésekkel folytonosan gazdagítani, — minden év novemberének tizenhetedikén ünnepi felolvasó ülést tart, amelyen Csokonai hallhatatlan szellemének lábai elé lerakja a költőt megillető elismerés és hála koszorúit.

Jól esik regisztrálnunk, hogy a tegnapi délután megtartott felolvasó ülés méltóképen rajzolta meg nekünk ezt az érzést, amelylyel Csokonai irodalmi működését kísérni kell. — Ünnepi hangulatáradt szét az „Arany Bika” szálló dísztermében egybegyűlt illusztris társaság mindenik tagjának szívében és mintha a költő lelke ott ropdósított volna a csillárok fényárja alatt — mindenki áhitattal és mély séges hódolattal áldozott a „Lilla”-dalok hallhatatlan szerzőjének.

Az ünnepi ülés nyitányul kezdődött, amelyet Csokonai-dallamokból állított össze Rácz Károly, ami kedves primásunk, zenekara szépen és izléssel adta elő ezt a nyitányt.

Géressy Kálmán, a Csokonai kör elnöke megayıtő beszédében megköszönte a jelenlevőknek, hogy olyan szép számmal jöttek össze erre az alkalomra, amely Csokonai lánglelkének akar újabb áldozatot bemutatni. Ezután az ünnepi felolvasó estét megnyitotta.

A városi dalegyiet énekét (Az esküvés. Férfikarra átirta Mácsai Sándor) tüntető melegséggel megtapsolták.

Dr. Szűcs István piarista tanár olvasta fel ezután értekezését „Csokonai és Toldy Ferenc”-ről. Irodalomtörténeti szempontból párhuzamot vont Csokonai és Toldy Ferenc működése között, s különösen azt emelte ki, hogy mindettől milyen tekintetben van érdeme a magyar nyelv fejlesztése körül. A kissé hosszúra nyúlt előadást mindvégig érdeklődéssel hallgatták, s befejezése után erősen megtapsolták, amiben némi része volt a befejezéssel kielégített türelmetlenségnek is.

Zilahyné S. Vilma a társulat gyönyörű hangú énekesnője Szávay Gyula karján lépett az emelvényre. Két Csokonai vonatkozású dalt énekelt mély érzéssel. Valóságos áhitattal hallgatta a díszes társaság s sehogysem akart betelni a gyönyörűséggel, és újra meg újra hallani akarta Zilahynét. A tüntető tapsvihart csak úgy lehetett elnémitani, hogy a következő felolvasó, Jánosi Zoltán lelkész felment az előadói emelvényre. Jánosi néhány hangulatos, szép költeményét olvasta fel.

Ezután Kardos Albert, a Csokonai kör titkára tett jelentést a Zilahy-féle drámai pályázatról, — végezetül pedig a városi dalegyiet intézte szózatát a „Csikóbőrös kulacs”-hoz.

A díszes és előkelő közönség nagy lelki gyönyörűséggel hagyta el a „Bika” szálló dísztermét.

(A Színházban.)

Este a városi színházban a Zilahy-féle drámai pályázaton első díjat nyert egyik pályaművet, Oláh Gábor „Lilla”-ját mutatták be. Erre az alkalomra színültig megtelt a színház nézőtere. A bemutatót megelőzőleg Kuthi Sándor „Csokonai emlékezete” című pályadíjas költeményét szavalta el szépen és izléssel J. Csáder Irén.

A „Lilla”-ról lapunk más helyén emlékezünk meg részletesebben.

(A bankett.)

Színház után a Csokonai-kör, a szintársulat s a városi tanács tagjai bankettre gyűltek össze az „Angol Királynő” fehérr-termében. A banketten lelkes felköszöntőkkel ünnepelték Oláh Gábert és Homonnai Albertet a pályadíjas szerzőket majd áldoztak Csokonai szellemének is s mintegy megpecsételték azt a fogadalmat, amelyet a Csokonai kultusz istápolására tettek a Csokonai-kör tagjai.

Az első felköszöntőt Géressy Kálmán mondta, utána Oláh Károly, Kardos Albert beszéltek.

A banketten ott láttuk Géressy Kálmánt, dr. Tüdős Jánost, Komlóssy Arthur, Kardos Albertet, Oláh Károlyt, Vecsey Imrét, Komlóssy Miklóst, stb. stb.

Az illusztris társaság bohém, jó kedvvel a késő éjjeli órákig együtt maradt.

— A jóléti bizottság tegnapi üléséhez. Mindenféle kommentárral kísérték azt az eljárást, hogy a jóléti bizottság tegnapi üléséről csak szűkszavú és szerfelett homályos kommunikét adott ki a lapok számára, melyből egyáltalán nem igazodhatott el senki abban a tekintetben, hogy a bizottság milyen intézkedéseket határozott el az alkotmányvédő határozás végrehajtása tárgyában. Ma aztán tisztázódott a helyzet annyiban, hogy Korács József polgármester kijelentette, mikép a titkolódzás azért történt, hogy a bizottság intézkedései meghiusíthatók ne legyenek. Ma délelőtt megtörtént az első lépés a tisztviselők anyagi kártalanítása érdekében.

— A szent Erzsébet egyesület vásárnap e hó 19-én reggel 7 órától déli 12 óráig a helybeli róm. kath. templomban nyilvános gyűjtést rendez szegényei számára. — Gyűjtenek pedig 7—1/2 8-ig Wolaffka Antalné, Gyenes Kálmáné, Bartók Agostonné, Kövy Lajosné; 1/2 8—9-ig Szikszay Gyuláné, 8—1/2 9 g Perzel Dénesné, Potorán Istvánné, Vinnay Gézánné; fél 9—9-ig Borsosvay Demeterné, Tikos Istvánné, özv. Tomanczy Ezerenné; 9—fél 10 ig Forgách Károlyné, Vecsey Imréné fél 10—10 ig Sz. Lovassy Károlyné, Than Gyuláné, 10—fél 11 ig Agricola Adolfné, Bosznay Istvánné, Pappler Ferencné. Fél 11—11-ig özv. Bogdán Zsigmondné, Dumbrava Lászlóné; 11—fél 12 ig Csanak Jánosné, Vámos Károlyné; fél 12—12 ig Dr. Irinyi Istvánné, Lösch Istvánné, Mikolczy Lajosné.

— A kövér és sovány liba története. Babos Gábor érsemjéni lakos kövér libákat hozott be Debrecenbe eladás végett. — A baromfi-piacon telepedt: le a mutatós szárnyasokkal, melyeket nagyban kínált a jövő menőknek megvételre. — A szomszédságában G. né Hatvan utcai lakos egy sovány ludon akart tuladni, de nem igen akadt vevője, mindenkit inkább vonzottak a hizott libák. G. né látva, hogy nincs szerencséje egy kis csalafintasággal akart segíteni a dolgon. Egy alkalmas pillanatban odasomfordált a Babos Gábor baromfi állományához és a maga sovány libáját nagy hirtelen elcserelette egy jóképű kövérral. — Azután szégyorsasággal eltűnt. Az érsemjéni atyafi azonban később megsejtette a kis ügyet és feljelentette az esetet a rendőrségen.

— A leleplezett nemzetközi pénzhamisító banda. Az utolsó husz esztendő alatt nem fordult elő olyan nagyszabású

bűnper mint, amelynek ezé a leleplezett pénzhamisító bandáé ígérkezik. — Ebben a rendkívül bonyolult ügyben 300 vádlott és 120 tanu fog szerepelni. A főtárgyalás, melynél mozgalmasabb és szenzációsabb aligha folyt le még a debreceni kir. törv. előtt, ha tekig el fog tartani. A gyanusítottak ellen a vizsgálatot tegnap befejezte a vizsgálóbíró-ság és a 24 oldalas vizsgálati jegyzőkönyvet Hoffmann vizsgálóbíró ma tette át a királyi ügyészséghez. Az ügyészség hamarosan átveszi a vád képviselőt és a törvényszék vádtaadásának döntése után pár hétre kitűzik a monstre pénzhamisító bűnpör tárgyalását.

— Meghívó. A siketódmákat gyámoltó debreceni egyesület igazgató tanácsa f. hó 20 án délután 4 órakor a vármegyeház nagytermében ülést tart Tárgy: 1. Az intézet vezető tanárának jelentése a folyó ügyekről. 2. Esetleges indítványok. Debrecen, 1905. november 15-én. Domahidy Elemér s. k. főispán, egyesületi elnök.

— Halálozások. Az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő halálozások jelentettek be: Bence István ev. ref. 72 éves, Guthi N. 1 napos, Özv. Bartha Ferenéné ev. ref. 60 éves.

— Felruházó estély. Tisztelettel kéretnek az estélyen résztvevők, hogy amennyiben az ünnepély a Dréher sörcsarnok helyiségében pont 8 órakor kezdődik, lehetőleg pontosan megjelenni kegyeskedjenek. A polgári asztaltársaság elnöksége.

— A jog és pénzügyi bizottság hétfőn, e hó 20 án d. u. 3 órakor ülést tart, amely tulajdonképpen a legutóbbi elmaradt tárgyalást van hivatva pótolni.

— Karácsonyi vásár. Már többször említést tettünk, hogy a helybeli szent Erzsébet egyesület egészen új és nálunk leg-alább szokatlan kísérlettel próbálkozik szegényeinek segélyezésére Karácsony előtt ugyanily nyilvános vásárt rendez, részint az egyesületi hölgyek által készített és felajánlott, részint egyéb helyről érkezett tárgyakból. A tegnapi ülésen véglegesen elhatározták, hogy e karácsonyi vásár december hó 10 dikén (tizedikén) vasárnapon még pedig délelőtt 10—1-ig délután 4—7 ig, hétfőn pedig délelőtt 10—1 ig a Bika dísztermében fog megtartani. — Hétfőn délután 4 órakor pedig ugyanott sorsolás lesz. A részletekre még visszatérünk, annyit azonban már most elárulunk, hogy readkívül sok szép érdekes és praktikus s s mi a legfőbb feltűnően olcsó tárgyak kerülnek a vásárra. — A miért is mindenki saját érdekében cselekszik, ha karácsonyi bevásárlásai előtt, ezen karácsonyi vásárt meglekíti, amit bizonyára senki meg nem fog bántni. Az elnökség felkéri t. c. tagjait, hogy felajánlott tárgyaikat a meny nyiben elkészültek a jövő héten lehetőleg szerda délig Wolaffka Antalné alelnöknőhöz eljuttatni sziveskedjenek. Ami azonban idáig el nem készült, azt bizalommal várják leg-később november 29 ig. Sütemények és italok pedig december hó 9 én egyenesen a Bika dísztermébe kéretnek.

x LETZTER JÓZSEF fényképészet, festészeti és fényképjávitási műterme Füzöttca 44. dr. Ujjalussy-ház. Állandó fényképkészítés a műterem kapubejárataánál levő káratban.

x Legkiválóbb munkatársaink egyike, a ki a bölcséleti reflexióival sok barátot szerzett, a következőket írja:

A magy. kir. szab. osztálysorsjegyek megrendelése a kisorsolásra kerülő tekintélyes nyeremények nagy számánál fogva előbb utóbb eredményt kell, hogy hozzon és az emberi dolgok örök változatosságában logikus és természetes, hogy a mely számokat a szerencse eddig csak keveset, vagy egyáltalán nem részesített kegyeiben, azok bírnak a most kezdődő 17. ik osztálysorsjátéknál a legtöbb eséllyel és így, a kik ilyen számokat vásárolnak, arra számíthatnak, hogy kivánságaik teljesednek.

Az ilyen számokból igen csekély mennyiséggel rendelkezik Dörge Frigyes ismert bankháza, Budapest, Zoltán utca 16, ki ezen

számokat kizárólagosan tisztelt olvasóink részére tartotta fenn. Ne habozzék tehát megrendelésével.

x **Használja a híres Hajdusági pedrőt.** Egy doboz 50 fillér. Kapható **Gross Nagy Ferenc** gyógyszerésznél Debrecen, Kossuth-utca **Arany-egyszarvu gyógyszerész** társ.

x **Férfi divat ingek készen és mérték után 1 frt. 75, 2, 2.50. és 3 frt. legszebb nyakkendők 50 krtól, kitűnő angol keztyűk, sport és divat kalapok Fekete férfidivatüzletében.**

x **Továbbképző Esti Tanfolyam.** A Debreceni Kereskedő Társulat legutóbbi iskolabizottsági ülésén elhatározta, hogy a folyó tanévtől kezdve az eddigi Esti Szaktanfolyamot egy magasabb fokú szintén 7 hónapig tartó esti tanfolyammal, az úgynevezett „Továbbképző tanfolyammal” kiegészíti, — amely tanfolyamon az Esti Szaktanfolyamon előadott kereskedelmi szaktárgyak folytatást és befejezést nyernek. E „Továbbképző Tanfolyam” célja, hogy bár mely felnőtt egyén, (férfi vagy nő) aki a kereskedelmi szakismeretekben teljes jártasságot kíván magának szerezni, — alkalmat találjon, hogy magát ezekben teljesen kiképezze és begyakorolhassa. — Ajánlatos ennél fogva e tanfolyam látogatása mindazoknak, akik az esti tanfolyamot már korábban elvégezték, továbbá azoknak is, akik a kereskedelmi szaktárgyakban némi jártasságot szereztek, úgy hogy az előadandó anyagot megérteni képesek. A továbbképző tanfolyam szervezete és vizsgarendje ugyanaz, mint az esti tanfolyamé; az előadandó tárgyak pedig: keresk. számtan. keresk. és váltóismeretek levelezéssel, könyvvitelten. Valamennyi tantárgyat a Debreceni Felső Kereskedelmi Iskola illető szaktanárai tanítják. Az előadások hetenkint összesen 8 órában tartatnak meg és pedig annak idején a tanfolyam hallgatóival közösen megállapítandó négy napon mindenkor este 8—10-ig. Előleges jelentkezéseket elfogadnak: Gedeon Béla és Nyilasy Károly felső keresk. isk. tanárok.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

SZÍNHÁZ.

Szombat, nov. 18.: „Csepürágók” operetta. Ujdonság. (B)

Vasárnap, nov. 19 én: Délután „János-Vitéz” mesejáték. Bérletszünet. Este „Csepürágók” operetta. Bérletszünet.

Hétfő, nov. 20 án: „Csepürágók” operetta. (B)

Kedd, nov. 21 én: „Csepürágók” operetta. (A)

Szerda, nov. 22 én: „Bohém világ” színmű. (B)

Csütörtök, nov. 23 án: „Figaróházassága” vígjáték. (C)

Péntek: 24-én: „Szegény Jonathán” operetta. (A)

Szombat, nov. 25 én: „Lilla” vígjáték. (B)

„Lilla.”

— Vigjáték 3 felv.-ban. Irta: Oláh Gábor. —

Ma került bemutatásra Oláh Gábornak a Zilahi-féle pályázaton jutalmat nyert vigjátéka.

Meséje röviden az, hogy Csokonai (Ternyei) Lillájának atyjánál, Bédi komáromi kereskedőnél (Polgár) tartózkodik. Verset ír Lillához, azt a kertben elvesziti, felolvassák, amiből az keletkezik, hogy négy asszony hiszi magáról, hogy a költő őt énekelte meg: Lilla (Szabó I.), Bédiné (Almási Lola), Vályi Klára, a poetrix (Markovics Margit) és a koros hajdon Dorottya (Arday I.) A költő ellenáll minden faggatásnak, nem árulja el, kinek írta a verset, pedig Bédiné és Dorottya formális szerelmet vallanak neki. Ő nem uta-

sítja őket vissza valami határozottan, de nem is igen biztatja a hölgyeket. Bejön Lilla és szemére lobbantja Csokonainak esélesapságát, kóbor életmódját. — Csokonai bevallja szerelmét, a mit kihallgat Bédiné és bosszút forral a költő ellen. Ez az első felvonás, a melynek menete élénk, jó benyomást keltenek a darab keretébe vont Gvadányi, Pálóczi Horvát Ádám és Édes Gergely jól megrajzolt alakjaik, habár a cselekménybe nem folynak be.

A másik felvonás eleje azzal kezdődik, hogy Bédiné a három hölgyet Csokonai ellen való összeesküvésre buzdítja. Ki kell a költőt üzni Komáromból, erkölcsileg tönkre kell tenni, hogy lakoljon esélesapságáért. Bédiné és Dorottya készek az ármányra, Vályi Klára és Lilla védelmekbe fogadják Csokonait. Azután egymásután fölkeresik a költőt, egymást befeketítik előtte, különösen Bédiné rágalmazza el Lillát. Ez jó vigjátéki fogás lenne, a darab sokat nyer, ha szerzője ezen a csapáson haladna tovább. Nem így történik azonban, mert az egész felvonás folyamán nem történik egyéb, mint az, hogy Csokonai és Lilla hol szerelmeskednek, hol pedig prédikálnak egymásnak, meg hogy Csokonai és Bédiné gorombáskodnak egymással. Ez a felvonás (leszámítva Bédi és vendégeinek borozási jelenetét) egyhangú és határozottan unalmas volt.

A harmadik felvonásban Csokonai és Bédiné feleselnek egymással, Dorottyt pedig kegyeletlenül leteremti a felbőszült költő. Bédiné elmondja neki, hogy Lilla máshoz megy férjhez, Lilla pedig kijelenti, hogy atyjának engedelmeskedni fog. Megis halljuk Lilla atyjától, Vajda Páltól (Szakács A.) hogy ez a házasság már a jövőhéten megtörténik. Javában busul költőnk, a mikor igen kedves jelenet, a darab legszebb részlete következik. Bécsi utjokból térnek vissza a debreceni kollegium híres rézmetsző diákjai. A távolból hallani éneket. Csokonait megragadja az emlékezés hatalma. Behívja a fiukat, poharazgat, énekelget velük, aztán — minden átmenet nélkül — felkerekedik és hazafelé indul Debrecenbe. El se bucsuznék Lillájától, ha erre éppen az, a kitől legkevésebbé vártuk volna, Bédiné nem emlékezteti.

Ezzel véget is ér a darab. Az egészről kitűnik, hogy Oláh Gábor átérzte, megértette és ösméri Csokonainak életét és korát. Ez dicséretére válik, maga a darab azonban teljesen el van hibázva. Legfőbb baja az, hogy maga a hős, Csokonai nem tesz semmit, ott áll az egymást követő események közepén, anélkül, hogy valami tétivel lendítene valamin. Udvarol, szaval deklamál és lumpol, de akár csak a szobra állana ott, oly passzív valami az egész alak.

A hol (mint például a hölgyek esel-szövényéből) lehetne kiindulási pontokat találni, ott a szerző nem mutatott semmi leleményt, semmi találékonyságot. Szinte igazat adunk Vajda uramnak, hogy nem bizza a lánya sorsát ilyen állhatatlan emberre, ki a leányért kizdeni sem próbál, legföljebb az asszonnyal tud perorálni, aztán egyszerűen odébb áll a cimboráival. A hős tehát érdektelen, a darab bevégezetlen. Épp ily kevésbé rokonszenves a folyton prédikáló, zsémbelő, hol ölelkező, hol meg visszautasító Lilla. — Legjobbakk a mellék-alakok, mint az említett költők, a féltékeny és pipogya Bédi és a diákok jelenete. Dorottya szerepeltetése is igen ügyes gondolat volt. Dicsérünk kell még a darab jó magyaros nyelvezetét, bár

„fa-király”-nak mondja a fakeskedőt, holott a Morgan és Rockefeller-fajt Csokonai korá még aligha ösmerte.

A szép számú közönség rokonszenvesen fogadta, a felvonások után a szerzőt hívta is. Az előadás (leszámítva, hogy itt ott a sugó egymagában egész mentő-egyesülettel szervezkedett) tisztességes volt. Ternyei érdekesen maszkirozta Csokonait, jól játszott kivált a diákokkal való jelenetben, ebből a lanyha alakból nem is csinálhatott semmi érőt. Különösen kiemelni valók Békés Gyula, a Gvadányi lelkesen elszavalt dikeiójával, a melyért nyílt színen tapsolták és hívták. Arday Ida Dorottya kacagtató ábrázolásával, Arkosi, mint Horvát Ádám, egy kucucnóta szép éneklésével, Vadász Lajos a plébános mondókájának értelmes előadásával és Polgárt.

Dicsérettel emeljük ki a korhű öltözeteket, az ügyes rendezést. Csupán a poéták lumpolását lehetett volna kissé lejjebb fokozni.

Megemlítjük még, hogy az előadás elején Kuti Sándornak, a Kazinczy-pályázaton díjjal nyert „Csokonai emlékezete” című szép költeményét hatással szavaltta el J. Csáder Irén.

* **A színházi iroda jelenti:** „Csepürágók.” Ma este lesz a bemutató előadása az ily című operettnek, a mely gyönyörű zenéjével kacagtató librettójával s fényes kiállításával bátran néz a közönség ítélete elé, mely csak kedvező lehet. A darabban, élén Föthy Fridával az énekes személyzet legjobbjai vesznek részt s a Waldapfel cirkusz atrációi, bohócok, idomított lovak, kutyák, csak érdekessé teszik a darab jelenetét. — Cirkusz jeleneteiben Viktor uró lovardatulajdonosné szabadon idomított lovainak bemutatása. Szarazin: fehér arabs félvér, elővezetve a szabadiskolában. Fekő: magyar telivér. Lovagolja: Leisis, angol óriás doge. A darabban előforduló táncok: Spanyol tánc lejtik: Dinyéssy Juliska, Kosztha Teres, Salgó Anna Gajdzsinsziné. — Cigány tánc, lejtik: Czenker Róza, Arday Vilma, Kardos Tusi, Kállay H. — Tarantella táncot, lejtik: Percel nőverek. — „Veér Judith rózsája” Lempert Gerzónnak, a fővárosi Nemzetiszínházban nagy sikert aratott ily című darabja lesz a legelső drámai premier, melyben az egész drámai társulat részt vesz.

TAVIRATOK.

Borzalmas halál.

Magyarokanizsa, nov. 17. Nikolicza Jánosné munkásasszony a Csóka község melletti pusztán dolgozott. Munka közben karja a gépbe került, amely azt tőből leszakította. — A szerencsétlenül járt asszonyt kórházba szállították, hol még aznap rettenetes kínok között kilehelte a lelkét.

Az italtól megőrült.

Magyarujhely, nov. 17. Schneider Márton itteni szatócs a sok ivástól megőrült és delirium tremensben a Morva folyóba ugrott. Segítségére siettek ugyan, de a megáradt folyó hullámaiból már csak holttestét fogták ki.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli szárlat.)

Budapest, nov. 17.

Buzakinálát és vételkedv mérsékelt. Nyugodt irányzat mellett 15,000 métermázsza került forgalomba változatlanok áron. Egyébb gabonanemek változatlanok. Időborus.

Baza áprilisre	17.26—28.
Boss áprilisra	14.86—38.
Bab áprilisra	14.48—50.
Tongerli májusra	18.98—14.
Répe 1906. augusztusra	25.30—50.

Törvényszék.

§ Zilahy Gyula pöre. Zilahy Gyula ügye került most tárgyalásra az aradi királyi járásbíró előtt. A vád és védelem akörül forgott, hogy a gazember titulus lehet-e anyélgésnek tekinteni, vagy sem? A bíróság úgy vélekedett, hogy nem. Zilahy Gyula ugyanis Aradon léte utolsó napjaiban Kovács Ferenc színházi díszítővel összekülömbözött valami felett. Kovács erre egyszerűen ott hagyta a színpadot és Szendrey Mihályhoz ment, felajánlván neki szolgálatsit. Az új direktor azonban nem volt hajlandó Kovácsot szerződtetni. A díszítő tehát visszatért Zilahyhoz, aki éppen jókedvében lévén, a szakkal fogadta:

— Látod gazember, mégis visszajöttél!

Kovács nagyon szívére vette a gazemberi címet és Velocov Géza dr. által becsületsértés vétsége miatt bepörölte Zilahyt. Többzöri halogatás után Haty Adolf járásbíró ma tartotta meg ez ügyben a tárgyalást, melyen Zilahy képviselőben Radó Károly dr. jelent meg. Az alperes ügyvédje beismerte, hogy Zilahy használta az inkriminált kifejezést, de nem sértő szándékkal, csak anyélgésnépen. Hogy pedig az anyélgés nyilvánvaló, azt bizonyítja az is, hogy Zilahy a gazemberi titulus használata után visszafogadta szolgálata Kovácsot. A megánpanaszos tagadta ezen állítások valóságát. Zilahy nem fogadta őt vissza. A bíróság megállapítottan látta a becsületsértés fenforgását és Zilahy Gyulát — a tulnyomó enybitő körülmények figyelembevételével — egy napi fogházra átváltoztatható öt korona pénzbüntetésre és az ügyvédi költségek viselésére ítélte. Az ítéletben úgy a magánvádló, mint a panaszlott képviselője megnyugodott.

Szerkesztői-posta.

Madar kedvelőnek. Mi is részvételt vagyunk elhunyt papagálya felett, de hát szegénynek eljött az ideje, ha már mint Nagysád is írja, vénecske volt. Hogy milyen madarat ajánljunk helyette? ebben bajos a döntés. Tegyen kísérletet kanári madárral, ez nagyon kedvesen éneklő szép madár, bizonyára meg is fogja szeretni.

Dezső N. B. A. Derby a lóversenysport körében oly díj- és távolság fogalma, melyen csak három éves lovak, ezek is egyenlő teher alatt versenyezhetnek. Angliában egy lord Derby alapította a versenyt, 1700. május 4 ike óta van divatban s minden országban az alapító lord után nevezték el Főelőja az aranylág legjobb 3 évesek kipuhatólása. Derby lovak egyenlő teher mellett legfeljebb 2400m.-ig futhatnak szágudvást.

„Itt élned halnod kell!”

— Regény. —

Irtá: Inotay Béla. 54.

VII.

„Isten hozzád, örökre, végkép!”

Mondtuk, hogy Jenő már távozott, a mikor őt elvitette jegyese.

Eszomorodott a leány is, Emil is.

Ha szereted Jenőt, testvérem, felelő, mért történél el mindkettőtök szívé? Oly jó, oly nemesszívű ember ő; nem ért bennünket, de nem is gyűlöli nemzetemet. — Vess magaddal még egyzzer számot, Milena, nehogy késő legyen minden! Boldogítsd őt, de akkor mondj le álmaidról. Hagyj magamra; ne félj, erős lélekkel viselem a csapást. Én azért küzdök teljes erőmből, ha te eserben is hagyál. — Látod, én is szeretlek, bálványozlak, Milena, de óriás erővel fojtom magamba érzésemet, mert tudom, hogy akkor elvesznék az ügyre nézve. Tölem vétek is volna minden gyöngesség. De te nő vagy, nekéd ki-

vehetné rossz néven, ha visszatérnél az ut kezdetéről? Egy fájna csak, Milena; ha azért . . . ha azért ébrád föl a láng Zvolenszky lányának szívében, hogy ne szláv nemzetét szolgálná vele . . . Ha a magyar ur, magyar költő oldalán magyar művészné lenne belőled. Milyen kecségető helyzettel jána ez! Mily kevés küzdelemmel oly sok dicsőséghez képest! De akkor ne ingadozz, de határozz idején, míg nem késő!

(Folyt. köv.)

Városi Színház.

Bérlet 44. szám. (B)

Szombat, 1905. évi november hó 18-án:

Ujdonság!

CSEPÜRÁGÓK.

Operette 3 felvonásban 4 képben.

SZEMÉLYEK:

Melikorne, cirkusz igazgató	Sarkadi V.
Adeleida, neje	Sz. Gárdonyi
Züzzann, kötél táncosnő	Fóti Frida.
Boafióri bohóc	Polgár S.
Fingouin, a világ legerősebb embere	Árkosi V.
Marion, menyasszonya	Sz. Pozsonyi
Paillasse André, hadnagy	Ternyei L.
Vallangougou báró, André nagybátja	Kondor E.
Vallangougou bárónő	Radó Anna.
Des Ettiquestes gróf, zeneszerző	Deéssy A.
Az „Aranykakas” korcsmárosa	Szabó Gyula.

Holnap, vasárnap, nov. 19 én két előadás:

Délután:

Este:

JÁNOS VITÉZ. CSEPÜRÁGÓK.

Rege.

Operette.

Nyilt-tér.

szilárd és folyékony
Targ-felt
Glycerin Szappan
a bőrt fehérré
és gyöngéddé teszi.
Mindenütt kapható.

Glycerin szappan

ugy felnőtteknél, mint gyermekeknek a leggyöngébb korban a legkifünőbb tisztító szernek bizonyult. Ismert tekintélyek, mint dr. Hebra taná Schandibauer, Frühwald, Breus Károly Guetzáv, Sehan dlbauer stb . . . által legjobb eredménnyelhasznált.

Egyedüli gőzbutorgyár

Debrecenben.

Ahol a legnagyobb választékban a legmodernebb butorok és szoba berendezések a legegyszerűbbtől a fényűzésig a legsolidabb kivitelben legjutányosabban kaphatók.

KILLER EDE

cs. és kir. udvari szállító.

Debrecen, Főtér.

Van szerencsém a m. t. vevőközönséget értesíteni hogy tulhalmozott raktár miatt a

férfi divat cikkeket

(u. m. ingeket, alsó nadrágokat gallérokat kényelöket, kalapokat, nyakkendőket stb.)

beszerzési áron alól

bocsátom áruba.

Ezen kedvező bevásárlási alkalmat a m. t. vevő közönség szives figyelmébe ajánlom.

Tisztelettel:

BORSOS KATA,
DEBRECEN, Városháza.

Szőlővessző

A világhírű

„Dela w á r e”

adja a legjobb bort!

Oltani permetezni nem kell!

a szőlészet kincse.

A phyloxeraának ellent áll!

Leírását és árjegyzékét ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok mérsékelt áron

kaphatók!

nagymennyiségű sima és gyökerező Dela w á r e vessző eladás

Cim:

Ezgyártó és Takáts

Telep: Alsó-Segesd.

Központi iroda: Felső-Segesd.
Somogy-m.

NYAVALYATÓRÉS!

Ki nyavalyatórés, göros és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot. Ingyen és bérmentve kapható a szabad „Hátiyu gyógyszerár” által Majna-Frankfurt.

1273—1905. szám.

Arverési hirdetmény.

A debreceni kir. jbiróságnak V. 932/6 számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Medgyaszay Miklós részére özv. Jónás Sándorné debreceni lakostól 22 kor. 72 fill. tőke, ennek 1905. évi augusztus hó 21 napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 12 kor. 40 fill perkölttség erejéig 1905. évi március hó 27-én bíróilag felülfoglalt és 1126 kor. becsült butorok és egyéb ingóságok 1905. évi dec. hó 4-én délelőtt 11 órakor kezdetét veendő és debrecenben József kir. herceg utca 50 sz. alatt. megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szűl. ség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debrecen, 1905. évi november hó 2-án

Bódogh Zs.

birói kiküldött.

IX. ÉVFOLYAM 8. SZÁM.

BUDAPEST

1905. SZERENCSE HAVÁBAN.

DÖRGE KÖZLÖNYE

ELŐFIZETÉSI ÁRA:	
Egész sorsjegy.	12 korona
Fél "	6 "
Negyed "	3 "
Nyolcad "	1.50 "

Felelős szerkesztő:
Dörge Frigyes.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Zoltán-u. 16. szám.
Kiadótulajdonos:
DÖRGE FRIGYES bankháza.

Sürgős!

A mi népszerű sorsjegy tanácsosunk a sokoldalú kívánságnak engedve, egy hölgyek és urak keresztneveiből álló jegyzéket állított össze. Nagyon sokáig vonakodott, mert állítása szerint ilyen jegyzékek már voltak forgalomban és nem szívesen engedne mesterségében kontárkodni.

Ellenállása mégis legyőzött, és pedig részben utalással Ben Kiba mondására, főképp azonban erélyes nyilatkozatunk által, hogy itt sem az ő ízlése, sem az ő meg nem fogható hiusága nem jó számba, csupán csak egyedül a **nagy közönség kívánsága.**

Ez meggyőzte őt, mire megszokott elbizakodottságában kijelentette, hogy **egy jobb névösszeállítás** ennél nem is létezhet.

Vak szerencséje folytán ez könnyen lehetséges, amit mi erősen kívánunk és remélünk.

Mindenesetre ajánlatos a kiválasztott sorsjegyszámokat azonnal megrendelni, mert éppen ezen a téren a legkisebb késedelem **tekintélyes vagyonnak** az elvesztését jelentheti.

Dörge Frigyes bankháza, Zoltán-utca 16.

Az új tőzsdepalota átellenében (Gabonacsarnok oldal).

Adél	45095	Elek	5181	Kolozs	5185	Miklós	
Anna	19906	Illés	11562	Bálint	16657	Tivadár	
Aranka	21165	Kelemen	45098	Adorján	39287	Armand	
Biri	5196	Lehel	5183	Emőd	11575	Henrik	
Boriska	4651	Balázs	16657	Gellért	11860	Andor	
Bözöke	5189	Jenő	45094	Lukács	4674	Tódor	
Dóra	7107	Elemér	19906	Pista	11877	Albert	
Elza	23000	Árpád	22992	Skilárd	39300	Kálmán	
Etel	41511	Imre	21160	Vidor	22988	Manó	
Gizella	7888	Dénes	7101	Mátyás	23875	Leó	
Hajnalka	66408	János	5154	Geza	68251	Miksa	
Ibolyka	5198	Ambrus	4911	András	21187	Sándor	
Ilka	34006	László	66410	Bandi	37588	Andor	
Hona	24425	Egyed	8886	György	45071	Bogdán	
Irené	5160	Loránt	13719	Menyhért	67053	Dömötör	
Irgas	67063	Márton	5175	Rezső	45075	Ede	
Janka	4913	Endre	6236	Szabolcs	66415	Ferenc	
Jolán	45079	Benedek	08254	Taksony	4916	Gedeon	
Józsa	41514	Atila	13750	Vince	21161	Hugó	
Juliska	7115	Frigyes	4923	Zoltán	34070	Antas	
Jutka	7900	István	7883	Bela	4918	Domokos	
Katica	11864	Máthé	11861	Ákos	11862	Benő	
Lenke	68257	Dezső	5196	Gida	45074	Izso	
Lajza	5525	Győző	11869	Mihály	4919	Károly	
Marta	11876	Agost	4924	Tibor	11871	Ludwig	
Margdolna	41519	Bodog	5177	Alfréd	41517	Mór	
Margit	11884	Döme	66418	Clemant	11883	Gereben	
Mária	66446	Ernő	11886	Farkas	67073	Kristóf	
Mariiska	5163	Lőrinc	11559	Gabor	68259	Orbán	
Melinda	11878	Pál	5169	Aristid	5192	Richard	
Melitta	11894	Sebestyén	11899	Bertalan	11891	Erich	
Olga	45080	Tasrló	41525	Dániel	45065	Otto	
Orsolya	45090	Valer	945081	Gáspár	45083	Robert	
Órsz	68267	Tihamér	68260	József	68266	Paul	

Bankházunk által kifizetett nagyobb nyeremények:

összeg	korona	szám	sorsjegy
400000	86762		
200000	81379		
100000	15630		
100000	104880		
80000	56929		
80000	3566		
70000	71488		
60000	104801		
60000	63107		

és még sok más nagyobb nyeremények.

ÁRAK

az első osztályához:

Egész sorsjegy	12 korona
Fél " "	6 korona
Negyed " "	3 korona
Nyolcad " "	1.50 korona

MEGRENDELŐ-LAP.

DÖRGE FRIGYES BANKHÁZA
Budapesten, V., Zoltán-utca 16.

Kérek a 17-ik sorsjáték első osztályához

-----darab ^{egész} ^{fél} ^{negyed} ^{nyolcad} osztályosorjegyet.

Az árát ^{postautalványon küldöm.} ^{14-cm utánvenni.}

Név -----

Foglalkozás -----

Cím -----

(A nem kívántat tessék áthuzni.)